

การบริหารจัดการอาชีพเสริมหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตของชาวไร่อ้อย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

Management of additional occupation after harvesting of sugarcane farmers in Banphot Phisai District Nakhon Sawan

ญาณี ติดยงค์^{1*} และพนมสิทธิ์ สอนประจักษ์²

Yanee Tidyong^{1*} and Pnomsit Sonprajuk²

^{1*, 2}คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร

^{1*, 2}Faculty of Business, Economics and Communications, Naresuan University

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method) ระหว่าง วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยเก็บตัวอย่างจำนวน 375 คน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจำนวน 6 คน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า 1) ข้อมูลส่วนบุคคลโดยรวมมีความสัมพันธ์ต่อระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริมของชาวไร่อ้อย 2) ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการอาชีพเสริมมีความสัมพันธ์ต่อระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริม ส่วนผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ชาวไร่อ้อยมีการบริหารจัดการแต่ละด้านอย่างมีความรู้ความเข้าใจและมีการจัดการอย่างเป็นขั้นตอน ได้แก่ การเงิน บุคคล กระบวนการผลิตและเพาะปลูก การตลาด และการบริหารจัดการเวลา

คำสำคัญ: 1) การบริหารจัดการอาชีพเสริม 2) ชาวไร่อ้อย 3) การเก็บเกี่ยวผลผลิต

Abstract

This study was a mixed method of research between quantitative and qualitative research methods. 375 samples were collected, and the qualitative research was used in in-depth interviews. 6 samples. The hypothesis tests were as follows: 1) personal data correlation between on the level of importance in the management of additional occupations of sugarcane farmers 2) problems and Solutions to problems in the management of additional occupations correlation between on the level of importance in the management of additional occupations. The results of qualitative research were as follows: sugarcane farmers are managed in each area with knowledge, understanding and management in a process, including money, man, production and cultivation, marketing and time management.

Keywords: 1) Management of additional occupation 2) sugarcane farmers 3) harvesting

^{1*} นิสิตปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

Email: chapikamon@hotmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, อาจารย์ประจำภาควิชานิเทศศาสตร์

บทนำ (Introduction)

อ้อยถือเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งในประเทศไทย ที่นำไปผลิตน้ำตาล ผลิตไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์ใส่อาหาร และอาหารสัตว์ เป็นต้น ซึ่งในประเทศไทยมีชาวไร่สนใจและนิยมปลูกอ้อยเป็นจำนวนมาก ปี พ.ศ. 2560-2561 มีพื้นที่ปลูก 11 ล้านไร่ มีผลผลิต 134.93 ล้านตัน การผลิตอ้อยโรงงานระหว่างปี พ.ศ. 2561-2562 และ พ.ศ. 2562-2563 มีผลผลิตที่ลดลงร้อยละ 2.93 และร้อยละ 42.82 ตามลำดับ เนื่องจากปัญหาสภาพอากาศภัยแล้งในช่วงเพาะปลูกที่ทำให้อ้อยเติบโตได้ช้าและมีผลผลิตที่ไม่เต็มที่ ส่งผลให้อ้อยมีคุณภาพไม่ดี และมีน้ำหนักอ้อยที่ลดลง ประกอบกับราคาอ้อยที่ไม่แน่นอน ที่มีราคาขึ้นต้นการผลิตในปีพ.ศ. 2560 – 2561, พ.ศ. 2561 – 2562 และพ.ศ. 2562 – 2563 อยู่ที่ 880, 700 และ 750 บาทต่อตันตามลำดับ (สำนักคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาล, 2563) มีผลกับกลุ่มชาวไร่อ้อยทำให้ผลประกอบการและผลตอบแทนที่ไม่ได้เป็นไปตามเป้าหมาย ชาวไร่อ้อยถือเป็นอาชีพที่มีความเสี่ยง เนื่องจากมีรายได้ในแต่ละเดือนและปีที่ไม่มั่นคงและแน่นอน ต้องมีการกู้ยืมเงินจากธนาคารและแหล่งอื่นๆ เพื่อเป็นทุนในการลงทุนประกอบอาชีพทำไร่อ้อยครั้งต่อไป ทำให้ชาวไร่อ้อยมีการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด โดยมีการประกอบอาชีพเสริมที่มีการใช้เวลาว่างหลังจากการดูแลและเก็บเกี่ยวผลผลิตหารายได้เพิ่มเติม ให้มีความมั่นคง เพื่อเจือจุนครอบครัว และเพิ่มสภาพคล่องทางการเงิน ประกอบกับการทำไร่อ้อยไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ทั้งปี และรอบเก็บเกี่ยวผลผลิตนาน ทำให้ในช่วงเดือนที่รอผลผลิตชาวไร่อ้อยมีเวลาในการจัดหาอาชีพเสริมมาทำเพิ่มเติมรวมทั้งดูแลไร่อ้อยไปพร้อมกัน

ปัจจุบันการประกอบอาชีพในชีวิตประจำวันแต่ละบุคคลจะมีการประกอบอาชีพอย่างน้อย 2 อาชีพ เพื่อให้เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เนื่องจากค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น และมีรายจ่ายที่มากกว่ารายรับ การที่ชาวไร่ปลูกอ้อยและทำอาชีพเสริมทั้งสองอย่างไปพร้อมกันในช่วงรอผลผลิตและช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตนั้น ทำให้ชาวไร่อ้อยต้องมีการบริหารจัดการอาชีพเสริมที่มากขึ้นกว่าเดิมในด้านของการจัดการคน เวลา เงิน รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในอาชีพต่างๆ ที่มีความแตกต่างจากอาชีพหลักคือ การปลูกอ้อย ที่ต้องมีการจัดสรรปัจจัยต่างๆ ที่ให้เหมาะสมมากขึ้น จึงทำให้ชาวไร่ที่ประสบปัญหาในการบริหารจัดการอาชีพเสริมทั้งในเรื่องของคน เงิน และการใช้อุปกรณ์วัสดุต่างๆ ที่ใช้ในทั้งสองอาชีพ ดังนั้นการทำให้อาชีพหลักและอาชีพเสริมประสบความสำเร็จและมีความมั่นคง นั้นควรมีการบริหารจัดการงานที่ดี วางแผนงานอย่างเป็นขั้นตอน บริหารจัดการเวลาอย่างรอบคอบ และบริหารจัดการคนและเวลาตัวเองได้ เพื่อให้หน้าที่และงานนั้นสำเร็จ และให้ธุรกิจดำเนินไปตามเป้าหมาย ที่ไม่ส่งผลกระทบต่ออาชีพหลัก โดยอาชีพหลักเป็นงานที่มีรายได้ประจำเพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัวในการดำเนินชีวิต ส่วนอาชีพเสริมเป็นการเพิ่มช่องทางรายรับอีกหนึ่งช่องทาง ที่ทำให้ชีวิตมีความมั่นคงมากขึ้น (sptmthailand, 2018)

อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยประชากรส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพเกษตรกร เนื่องจากเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ที่มีแม่น้ำปิงไหลผ่าน ซึ่งเหมาะแก่การเพาะปลูก โดยในพื้นที่มีการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น ข้าว อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง พืชที่ปลูกรองลงมาจากข้าว และข้าวโพด คือ อ้อย ร้อยละ 20 ของพื้นที่ทั้งหมด ในอำเภอ ถือเป็นพื้นที่ที่มีชาวไร่อ้อยอยู่จำนวนมาก ที่มีฐานะทางการเงินที่ปานกลาง และในอำเภอบรรพตพิสัยยังเป็นพื้นที่ที่มีผลผลิตอ้อยต่อไร่มากที่สุดเป็นอันดับที่สามของจังหวัด (สำนักงานเกษตรอำเภอ, 2562)

จากการศึกษาเนื่องจากชาวไร่อ้อยนั้นประสบปัญหาการทำไร่อ้อยมีผลผลิตลดลง ส่งผลทำให้มีปัญหาด้านการเงินที่ชาวไร่อ้อยต้องมีการประกอบอาชีพเสริมเพิ่มเติม และมักพบปัญหาในด้านการบริหารจัดการอาชีพเสริม และจากการศึกษาที่ผ่านมาของภัชชชาติ ครุฑธา (2559) เป็นการศึกษาถึงความต้องการในการประกอบอาชีพเสริม ที่เกิดจากความจำเป็นหรือมีความต้องการประกอบอาชีพจากการมีปัญหาหนี้สิน และมีรายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายจากอาชีพหลัก แต่ยังไม่พบการศึกษาที่ทราบถึงผลการตอบแทน วิธีการบริหารจัดการอาชีพเสริมในปัจจุบัน และยังไม่หลากหลายกลุ่มสาขาอาชีพ จากที่กล่าวมาผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการอาชีพเสริมของชาวไร่อ้อยหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตของชาวไร่อ้อยในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัด

นครสวรรค์ เพื่อได้ทราบถึงกระบวนการบริหารจัดการ และสภาพปัญหา เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพเสริมของชาวไร่่อยต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

แนวคิดการบริหารจัดการ

วิช นิภาวรรณ (2555) กล่าวว่า การบริหาร เรียกว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงาน การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับคน และสิ่งของ โดยครอบคลุมในเรื่อง เช่น การบริหารคน (Man) การบริหารเงิน (Money) การบริหารวัสดุอุปกรณ์ (Material) การบริหารงานทั่วไป (Management) โดยแบ่งได้ดังนี้

ด้านการเงิน หมายถึง การจัดกระบวนการทางการเงิน ประกอบด้วย การจัดหาแหล่งเงินทุน การจัดสรรเงินลงทุน การจัดทำบัญชี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่สำคัญ คือ การสร้างความมั่นคงสูงสุดให้แก่ผู้ประกอบการหรือเจ้าของ การจัดการเงินเป็นหน้าที่ที่สำคัญของผู้ประกอบการ

ด้านบุคคล หมายถึง การจัดการทรัพยากรมนุษย์ ที่มี การวางแผน บริหารงานในการเลือกคนให้เหมาะสมกับงานตามวัตถุประสงค์ และความต้องการของหน่วยงานหรือธุรกิจ เพื่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพสามารถบรรลุผลได้ตามเป้าหมาย

ด้านวัตถุดิบหรือวัสดุ หมายถึง การจัดการวัสดุ ที่มีการตัดสินใจในแต่ละช่วงเวลา เกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินการ และการควบคุมเกี่ยวกับการจัดหา การจัดเก็บ การใช้งานวัตถุดิบ ตลอดจนการเก็บสินค้าคงคลัง (inventory) และการกระจายสินค้า หน้าที่สำคัญในการจัดหาวัสดุ คือ การจัดซื้อ (purchasing) ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการในการจัดหาวัตถุดิบให้แก่องค์กร เพื่อตอบสนองความต้องการทั้งระยะสั้นและระยะยาวในการดำเนินงาน

แนวคิดด้านบริหารจัดการ เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและประสานกัน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร เป็นหน้าที่พื้นฐานขององค์กร (วิช สงวนวงศ์วาน, 2547) โดยพิจารณาในด้านการวางแผนทรัพยากรกำลังคน สำหรับตำแหน่งต่างๆ การสรรหา และคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการปฏิบัติงานต่างๆ ของกิจการ ยังพิจารณาวางแผนในด้านการเงิน ด้านวัตถุดิบ และเครื่องจักร เพื่อให้การดำเนินการงานเป็นตามวัตถุประสงค์ขององค์กรให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ (ถนัด เดชทรัพย์, 2550)

แนวคิดเพิ่มเติมจากการบริหารจัดการ ได้แก่ ด้านการผลิต และด้านการตลาด

ด้านการผลิต หมายถึง การพิจารณากิจกรรมทางการผลิตที่จำเป็น และมีผลต่อการผลิตให้เกิดประสิทธิภาพ โดยมีปัจจัย ดังนี้ ทุน ที่ดิน แรงงาน การประกอบการ ซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรที่จำเป็น และสำคัญ (Georgina, et al, 2015, p.270)

ด้านการตลาด หมายถึง องค์ประกอบส่วนผสมทางการตลาด (marketing mix) เป็นเครื่องมือที่ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) การจัดจำหน่าย (Place) และการส่งเสริมการตลาด (Promotion)

แนวคิดเกี่ยวกับอาชีพเสริม

อิสราพันธ์ ชูชุกิ (2548, หน้า 4-5) กล่าวว่า อาชีพเสริม หมายถึง อาชีพที่ประกอบขึ้นเป็นอาชีพที่ 2 รองจากอาชีพหลัก และเป็นแหล่งรายได้เสริมจากอาชีพหลัก การประกอบอาชีพเสริมนั้นต้องไม่กระทบกับอาชีพหลัก อาชีพเสริมนั้นจะประกอบธุรกิจ หรือกิจการในรูปแบบใดก็ได้ และเป็นอาชีพที่สามารถดำเนินการเองได้ โดยลงทุนไม่มาก ใช้ความคิด เน้นการพึ่งพาตนเอง เช่น การเป็นเจ้าของกิจการ ปลูกผัก เลี้ยงปลา เป็นต้น

ณัฐอรียา สุขสุวรรณพร (2553) กล่าวว่า อาชีพเสริม หมายถึง เป็นอาชีพที่ประกอบเป็นอาชีพที่ 2 รองจากอาชีพหลัก และเป็นแหล่งรายได้เสริมเพิ่มเติมจากอาชีพหลัก การประกอบอาชีพเสริมนั้น จะต้องไม่กระทบ

กับงานอาชีพหลัก และอาชีพเสริมนั้น อาจเป็นธุรกิจ หรือกิจการในรูปแบบใดก็ได้ และจะต้องเป็นอาชีพที่มีรายได้เสริมจากรายได้หลัก

จากแนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับอาชีพเสริมข้างต้น พบว่าอาชีพเสริมเป็นอาชีพที่หารายได้พิเศษ นอกเหนือจากอาชีพหลัก เพื่อความต้องการหรือความจำเป็นในด้านใดด้านหนึ่ง ที่ทำให้มีรายได้ที่เพิ่มขึ้นเพื่อเพียงพอต่อค่าใช้จ่าย และได้เห็นถึงความแตกต่างของในการเลือกการประกอบอาชีพที่ขึ้นอยู่กับความสะดวก ความสามารถ ความถนัดและการบริหารจัดการของแต่ละบุคคล โดยที่ไม่ทำให้งานในอาชีพเสริมมีผลกระทบต่ออาชีพหลักและสามารถทำควบคู่กันไปได้

แนวคิดปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการ

ปัญหา คือ สิ่งที่เกิดขึ้นในลักษณะที่ยังมีช่องว่าง ไม่สามารถมองเห็น ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ และมีอุปสรรคขัดขวางทำให้เราไม่สามารถก้าวไปถึงจุดหมายที่กำหนด ทำให้เกิดความวุ่นวายสับสน โดยจากการที่มีปัญหาเกิดขึ้นในองค์กรต่างๆ มีปัญหาที่แตกต่างกัน

Prosoft HCM (2018) กล่าวว่า ปัญหาของคนมีหลายรูปแบบ ถ้าเราต้องการให้ได้ปัญหาที่แท้จริง จึงควรแบ่งกลุ่มปัญหาของคนในองค์กรออกเป็นกลุ่ม เช่น ปัญหาเกี่ยวกับบรรยากาศในการทำงาน ปัญหาเกี่ยวกับผลตอบแทน ปัญหาชีวิตส่วนตัวครอบครัว ฯลฯ การแบ่งกลุ่มปัญหาจะช่วยให้เราสามารถศึกษาปัญหาชัดเจนมากขึ้น แต่ถ้าเราศึกษาปัญหาโดยภาพรวม ทำให้ไม่สามารถแยกแยะลักษณะและสาเหตุของปัญหาได้อย่างชัดเจน

คูชฎี นรศาสตร์ (2560, หน้า 5-7) กล่าวว่า กระบวนการแก้ปัญหาในการแก้ปัญหาจะต้องพยายามค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา แล้วมุ่งเน้นแก้สาเหตุแห่งปัญหาให้หมดสิ้น เมื่อทำได้ดังนี้แล้ว ก็เท่ากับว่าปัญหาได้รับการแก้ไขโดยปริยาย การแก้ไขสาเหตุแห่งปัญหาจะต้องแก้ไขให้ครบระบบ ถ้าแก้เพียงส่วนใดส่วนหนึ่งปัญหายังคงมีอยู่ไม่จบสิ้นการระบุปัญหานับเป็นขั้นตอนแรก และขั้นตอนสำคัญที่สุดของกระบวนการแก้ปัญหา ดังนั้น การที่จะสามารถระบุปัญหาได้ชัดเจน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 4 งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยแบ่งเป็น 2 หมวด ได้แก่

1. การบริหารจัดการ

- เรื่องกลยุทธ์การบริหารการจัดการด้านการเงินและบัญชีของกลุ่มพีชโร่มหาวัน ตำบลมหาวัน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

- เรื่องการบริหารจัดการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด

2. อาชีพเสริม

- เรื่องการประกอบอาชีพเสริมในภาคเกษตรกรรมของข้าราชการครูระดับประถมศึกษา

- เรื่องการประกอบอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ของแม่บ้านเกษตรกร อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

หมวดที่ 1 : การบริหารจัดการ

ประสพโชค อินเียม ทำวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารการจัดการด้านการเงินและบัญชีของกลุ่มพีชโร่มหาวัน ตำบลมหาวัน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ปี พ.ศ. 2551 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์การบริหารจัดการด้านการเงินและบัญชี องค์ประกอบที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อกิจกรรมของกลุ่มและกระบวนการดำเนินการของผู้บริหารและเกษตรกรที่นำไปสู่ความสำเร็จของกลุ่มพีชโร่มหาวัน เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกจำนวน 230 คน และคณะกรรมการของกลุ่มจำนวน 15 คน โดยมีการสัมภาษณ์รายบุคคล ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มพีชโร่มหาวันเพื่อการผลิต คือ ปัจจัยด้านภาวะความเป็นผู้นำ ต้องเป็นที่เคารพนำถือชาวบ้าน คือ มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม มีความเสียสละ มีความสามารถทำให้กลุ่มมีกำไร และสามารถสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มได้ ปัจจัยด้านการบริหารองค์กรเน้นความ

ชื่อเสียง สุจริต และโปร่งใส การบริหารมีกำไร และความโปร่งใสด้านระบบบัญชีและการเงินของกลุ่ม และปัจจัยด้านการประเมินกลยุทธ์ เป็นผลต่อเนื่องจากการได้บริการองค์กร คณะกรรมการบริหารต้องดำเนินการให้สมาชิกเกิดความพึงพอใจ จนมีความเชื่อมั่นต่อกรรมการบริหาร รู้สึกผูกพันต่อกลุ่ม และคำนึงถึงชื่อเสียงและภาพลักษณ์

จิราภรณ์ บุญยั้ง (2559) ทำวิจัยเรื่องการบริหารจัดการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ปี พ.ศ. 2559 มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ศึกษาความคิดเห็นปัจจัยเกี่ยวกับงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด 3) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด 4) ศึกษาปัญหาของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด 5) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการกับปัญหาของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด เป็นการศึกษาวิจัยแบบเชิงปริมาณ โดยมีการเก็บกลุ่มตัวอย่าง 222 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับงานธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อปัจจัยเกี่ยวกับงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านแรงงาน ด้านเวลา ด้านวัสดุและด้านต้นทุน ส่วนการบริหารจัดการของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง อยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการ คุณภาพ ด้านการวางแผน ด้านการจัดการองค์กรและด้านการควบคุม ส่วนปัญหาของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด พบว่าปัญหาด้านคนและค่าจ้างเป็นปัญหามากที่สุด รองลงมาเป็นปัญหาด้านการเงิน และวัสดุ เครื่องทุ่นแรงตามลำดับ และความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการกับปัญหาของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด พบว่า การบริหารจัดการมีความสัมพันธ์กับปัญหาของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด อยู่ในระดับปานกลาง

หมวดที่ 2 : อาชีพเสริม

ปณิฏฐิณี กิ่งวงศา ทำวิจัยเรื่องการประกอบอาชีพเสริมในภาคเกษตรกรรมของข้าราชการครูระดับประถมศึกษา ปี 2553 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประกอบอาชีพเสริม ปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัด และปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพเสริมในภาคเกษตรกรรมของข้าราชการครู เป็นการศึกษาวิจัยแบบเชิงพรรณนาและศึกษาเชิงสำรวจ ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการครูที่ประกอบอาชีพเสริมส่วนใหญ่เป็นชาย อายุ 40 ปีขึ้นไป เงินเดือน 10,000-30,000 บาท มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง ประกอบอาชีพเสริมในภาคเกษตรกรรมด้วยสองเหตุผลหลัก คือ เป็นอาชีพดั้งเดิมของบรรพบุรุษ และเป็นคนในพื้นที่และมีความคุ้นเคยกับสภาพภูมิประเทศ ทำให้ง่ายและสะดวกต่อการประกอบอาชีพเสริมซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเพาะปลูก รองลงมา คือ เลี้ยงสัตว์ หรือทั้งสองอย่าง ซึ่งข้าราชการครูมีความรู้และมั่นใจในการทำเกษตรกรรมมากกว่าอาชีพเสริมด้านอื่น สถานการณ์ที่ส่งผลให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพเสริม ได้แก่ กำไร และค่าตอบแทนน้อย และขาดแคลนแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพหากทุนของตนเอง และครอบครัวมีไม่เพียงพอ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรมของข้าราชการครู คือ มีหนี้สิน รายจ่ายรวมของครอบครัวไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินชีวิตตามมาตรฐานของข้าราชการครูในพื้นที่ มีความรู้ด้านการเกษตรกรรมมากเพียงพอให้เกิดความมั่นใจ ขรยะทางระหว่างบ้านพัก โรงเรียน และพื้นที่ทำเกษตรกรรมไม่ไกลนัก ครูสามารถบริหารเวลาได้เหมาะสม

พลอยทิพย์ หัสดีพันธ์ และ รุจ ศิริสัญลักษณ์ ทำวิจัยเรื่องการประกอบอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ของแม่บ้านเกษตรกร อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ปี พ.ศ. 2560 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการประกอบอาชีพเสริมของแม่บ้านเกษตรกร ความพึงพอใจและความต้องการมีอาชีพเสริมของแม่บ้านเกษตรกร รวมถึงปัญหาอุปสรรค และข้อจำกัดต่างๆ ในการประกอบอาชีพเสริมของแม่บ้านเกษตรกร ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน เป็นการศึกษาแบบเชิงปริมาณ โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามี จำนวน 348 ราย ผลการศึกษาพบว่า แม่บ้านเกษตรกรที่ประกอบอาชีพเสริม มีอายุเฉลี่ย 51 ปี มีอาชีพหลัก คือ ทำสวนลำไย และมีรายได้หลักเฉลี่ย 93,769.5

บาทต่อปี ในส่วนของอาชีพเสริมพบว่า แม่บ้านเกษตรกรใช้แรงงานตนเอง มีเพียงบางส่วนที่ใช้แรงงานในครัวเรือน อาชีพเสริมส่วนใหญ่อยู่นอกภาคการเกษตร เช่น รับจ้างทั่วไป การทำหัตถกรรม และการประกอบธุรกิจส่วนตัว โดยมีรายได้เสริมเฉลี่ย 49,897.4 บาทต่อปี ด้านความพึงพอใจในการประกอบอาชีพเสริมพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.7 เหตุผลที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ การประกอบอาชีพเสริมทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ภาคภูมิใจ และเห็นคุณค่าของตนเอง ด้านความต้องการการได้รับความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพเสริมมีอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.6 ความช่วยเหลือที่ต้องการมากที่สุดคือ แหล่งเงินทุน แรงจูงใจค่าตอบแทน รวมถึงคำแนะนำเมื่อเกิดปัญหาในการประกอบอาชีพเสริม ส่วนปัญหาและอุปสรรคพบว่า มีปัญหาเรื่องแรงงานไม่เพียงพอ ราคาผลผลิต สินค้า ที่ไม่สม่ำเสมอ และการขาดความรู้และทักษะในการประกอบธุรกิจ

วิธีดำเนินการ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะเวลา (Phase) ดังนี้

ช่วงเวลาที่แรก (Stage I) เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของชาวไร่อ้อย
2. เพื่อศึกษาปัญหา และความสามารถในการแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการอาชีพเสริมของชาวไร่อ้อย
3. เพื่อศึกษาระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริมของชาวไร่อ้อย

ช่วงเวลที่สอง (Phase II) เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการศึกษา 2 รูปแบบ คือ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) การรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Relevant documents) เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่สาม คือ เพื่อศึกษาระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริมของชาวไร่อ้อย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรชาวไร่อ้อยที่หารายได้เสริม ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้คือ ชาวไร่อ้อย ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยเป็นผู้ที่ทำอ้อยเป็นอาชีพหลัก จากตารางคำนวณค่ากลุ่มตัวอย่างของ Uma sekaran (2010) ในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 375 คน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้คือ ชาวไร่อ้อย ผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ในดำเนินกิจกรรมของการบริหารจัดการอาชีพเสริมของชาวไร่อ้อย อย่างสม่ำเสมอ จำนวน 6 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ คือแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 69 ข้อ เป็นข้อคำถามปลายปิด จำนวน 69 ข้อ แบ่งข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 3 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2.1 ปัญหาในการบริหารจัดการอาชีพเสริมของชาวไร่อ้อย

ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.968

ตอนที่ 2.2 แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการอาชีพเสริมของชาวไร่อ้อย

ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.954

ตอนที่ 3 ระดับการให้ความสำคัญในการบริหารจัดการอาชีพเสริมของชาวไร่อ้อย

ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.970

การวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ คือแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ประวัติส่วนตัวของผู้ถูกสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการอาชีพเสริมหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตของชาวไร่อ้อย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเลือกใช้สถิติตามความเหมาะสมของข้อมูลที่จะวิเคราะห์ และสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ ไคสแควร์ (chi-square) และสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูลแบบพรรณนาโวหาร (Descriptive Method) โดยเขียนเป็นโครงเรื่อง (Plots) พรรณนาตามวัตถุประสงค์การวิจัย

สรุปและอภิปราย (Conclusion and Discussion)

สรุปการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณจากแบบสอบถามของชาวไร่อ้อยในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

ข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 45 – 51 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 มีสถานภาพสมรส จำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 73.1 จบระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า/ปวช จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7 มีรายได้ครัวเรือน 90,000 – 1,071,999 บาท จำนวน 343 คน คิดเป็นร้อยละ 92.2 มีรายจ่ายหลักครัวเรือนด้านค่าครองชีพมากที่สุด จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 61.6 รองลงมาด้านหนี้สิน จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 ส่วนใหญ่มีภาระหนี้สิน จำนวน 349 คน คิดเป็นร้อยละ 93.1 มีจำนวนหนี้สิน 20,000 – 1,415,999 บาท จำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 85.6 และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเสริมทำไร่ เช่น ข้าวโพด ถั่ว มันสำปะหลัง จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 38.7 รองลงมาคืออาชีพทำนา จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3

ปัญหาในการบริหารจัดการอาชีพเสริม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านการเงิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การจัดหาแหล่งเงินทุน ($\bar{X} = 3.63$, S.D= 0.895) รองลงมา การใช้จ่ายทางการเงิน ($\bar{X} = 3.46$, S.D= 0.980) การจัดทำบัญชี รายรับ – รายจ่าย ($\bar{X} = 3.33$, S.D= 0.991) การวางแผนเป้าหมายการเงินในการลงทุน เช่น ที่ดิน ($\bar{X} = 3.37$, S.D= 1.002) และ การเก็บออมเงิน ตามลำดับ ($\bar{X} = 3.27$, S.D= 1.000)

2. ด้านบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การจัดหาแรงงาน ($\bar{X} = 3.42$, S.D= 1.089) รองลงมา ค่าตอบแทนของแรงงาน ($\bar{X} = 3.22$, S.D= 1.038)

ความรู้ความสามารถของแรงงานที่เหมาะสมกับงาน (\bar{X} = 3.18, S.D= 1.127) ความพึงพอใจในการทำงานของแรงงาน (\bar{X} = 3.17, S.D= 1.154) และทักษะความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบในการทำงาน (\bar{X} = 3.15, S.D= 1.153) ตามลำดับ

3. ด้านวัตถุดิบ (ปัจจัยการผลิต) โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การจัดซื้อวัตถุดิบและเครื่องมือ (\bar{X} = 3.35, S.D= 1.153) รองลงมา การคัดเลือกซื้อวัตถุดิบและเครื่องมือให้เหมาะสมกับงาน (\bar{X} = 3.25, S.D= 1.078) การสำรองวัตถุดิบและเครื่องมือ (\bar{X} = 3.19, S.D= 1.064) การกระจายวัตถุดิบและเครื่องมือ (\bar{X} = 3.19, S.D= 1.029) และการเก็บรักษาวัตถุดิบและเครื่องมือ (\bar{X} = 3.15, S.D= 1.147) ตามลำดับ

4. ด้านบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การวางแผนเป้าหมายของอาชีพเสริม (\bar{X} = 3.48, S.D= 1.018) รองลงมา การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในอาชีพเสริม (\bar{X} = 3.26, S.D= 1.083) การควบคุมและติดตามการทำงานในอาชีพเสริม (\bar{X} = 3.22, S.D= 1.185) การดูแลงานในอาชีพเสริมและอาชีพหลัก (\bar{X} = 3.15, S.D= 1.139) และ การแบ่งเวลาในการทำอาชีพเสริม (\bar{X} = 3.15, S.D= 1.125) ตามลำดับ

แนวทางแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการอาชีพเสริม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านการเงิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ศึกษาหาข้อมูลแหล่งเงินทุนในการกู้ยืม (\bar{X} = 3.72, S.D= 0.846) รองลงมา ศึกษาวิธีการลงทุนในระยะยาว (\bar{X} = 3.64, S.D= 0.914) ศึกษาการจัดทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย (\bar{X} = 3.62, S.D= 0.863) การวางแผนการใช้จ่ายเงิน เช่น ที่ดิน (\bar{X} = 3.57, S.D= 0.840) และการวางแผนเป้าหมายในการเก็บออมเงิน (\bar{X} = 3.64, S.D= 0.914) ตามลำดับ

2. ด้านบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ จัดหาแรงงานให้เหมาะสมกับงาน สร้างความสัมพันธ์ในหน้าที่การงาน ปรับค่าตอบแทนแรงงานให้เหมาะสมกับงาน และเพิ่มความรู้ให้แรงงานอย่างเหมาะสม ตามลำดับ

3. ด้านวัตถุดิบ (ปัจจัยการผลิต) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ศึกษาหาแหล่งจำหน่ายวัตถุดิบและเครื่องมือที่มีคุณภาพ (\bar{X} = 3.79, S.D= 0.925) รองลงมา ศึกษาหาข้อมูลวัตถุดิบและเครื่องมืออย่างละเอียด (\bar{X} = 3.70, S.D= 0.887) ควบคุมการใช้วัตถุดิบและเครื่องมือให้เหมาะสมและเพียงพอ (\bar{X} = 3.67, S.D= 0.937) ปรับพื้นที่การจัดเก็บวัตถุดิบและเครื่องมือให้เหมาะสมกับงาน (\bar{X} = 3.66, S.D= 0.934) และการสำรวจวัตถุดิบและเครื่องมือก่อนการใช้งาน (\bar{X} = 3.61, S.D= 0.955) ตามลำดับ

4. ด้านบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ แบ่งหน้าที่รับผิดชอบในอาชีพเสริมให้ชัดเจน (\bar{X} = 3.85, S.D= 0.831) ศึกษาแนวทางในการประกอบอาชีพ (\bar{X} = 3.85, S.D= 0.813) พัฒนาความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเสริม (\bar{X} = 3.83, S.D= 0.927) และแบ่งเวลาในการประกอบอาชีพเสริมและอาชีพหลักให้เหมาะสม (\bar{X} = 3.83, S.D= 0.909) ตามลำดับ

ระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านการเงิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ท่านมีการวางแผนการเงิน เช่น การเก็บเงิน ออมเงิน ซื้อบ้าน ที่ดิน เป็นต้น (\bar{X} = 3.77, S.D= 0.896) ท่านมีการกู้ยืมเงินในการลงทุนทำอาชีพเสริม (\bar{X} = 3.76, S.D= 0.884)

ท่านมีการจัดสรรเงินในการทำอาชีพเสริมได้เพียงพอและเหมาะสม ($\bar{X} = 3.73$, S.D= 0.846) ท่านมีการจัดทำบัญชีรายรับ – รายจ่ายในอาชีพเสริมอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.72$, S.D= 0.956) และท่านมีการควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.72$, S.D= 0.858) ตามลำดับ

2. ด้านบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ท่านมอบหมายงานให้แรงงานได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.81$, S.D= 0.882) บวท่านมีการจัดจ้างแรงงานในชุมชนหรือต่างถิ่นในอาชีพเสริม ($\bar{X} = 3.78$, S.D= 0.920) ท่านจ้างแรงงานเพียงพอต่องานในอาชีพเสริม ($\bar{X} = 3.74$, S.D= 0.908) และท่านจ่ายค่าแรงให้แรงงานเหมาะสมตามหน้าที่ ($\bar{X} = 3.73$, S.D= 0.936) ตามลำดับ

3. ด้านวัตถุดิบ (ปัจจัยการผลิต) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ท่านเลือกวัตถุดิบหรือเครื่องมือในการใช้งานอาชีพเสริมที่มีคุณภาพ ($\bar{X} = 3.95$, S.D= 0.808) ท่านมีการจัดสรรพื้นที่และสถานที่ในการประกอบอาชีพเสริม ($\bar{X} = 3.94$, S.D= 0.883) ท่านมีการจัดเก็บวัตถุดิบหรือเครื่องมืออย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.91$, S.D= 0.484) ท่านใช้วัตถุดิบหรือเครื่องมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.89$, S.D= 0.854) และท่านมีการสำรองวัตถุดิบและเครื่องมือไว้ล่วงหน้าในการทำอาชีพเสริม ($\bar{X} = 3.83$, S.D= 0.872) ตามลำดับ

4. ด้านบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ท่านสามารถบริหารจัดการงานในอาชีพเสริมและอาชีพหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.05$, S.D= 0.902) ท่านสามารถบริหารจัดการเงินในอาชีพเสริมและอาชีพหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.03$, S.D= 0.917) ท่านสามารถบริหารจัดการเวลาในการทำอาชีพเสริมและอาชีพหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.02$, S.D= 0.888) ท่านมีเป้าหมายของอาชีพเสริมไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.01$, S.D= 0.901) ท่านจัดหาวัตถุดิบและเครื่องมือในการประกอบอาชีพเสริมได้เหมาะสม ($\bar{X} = 3.99$, S.D= 0.902) ท่านควบคุมและติดตามการทำงานในอาชีพเสริมอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 3.98$, S.D= 0.955) ท่านแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในอาชีพเสริมได้เหมาะสมกับงาน ($\bar{X} = 3.98$, S.D= 0.888) ท่านสามารถบริหารจัดการแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.97$, S.D= 0.880) ตามลำดับ

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของชาวไร่อ้อยมีความสัมพันธ์ต่อระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริมของชาวไร่อ้อย

เพศ มีความสัมพันธ์กับระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริม เนื่องจากค่า Contingency Coefficient เท่ากับ 0.182 และค่า Approx. Sig 0.012<0.05 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และมีการให้ระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานในระดับมาก จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7

การวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยเชิงพหุ พบว่าอายุ มีความสัมพันธ์ระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริมในด้านบุคคล ด้วยระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริม เนื่องจากค่า Contingency Coefficient เท่ากับ 0.434 และค่า Approx. Sig 0.000>0.05 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ที่มีมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า/ปวช และมีการให้ระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานในระดับมาก จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3

ภาระหนี้สิน มีความสัมพันธ์กับระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริม เนื่องจากค่า Contingency Coefficient เท่ากับ 0.266 และค่า Approx. Sig 0.000<0.05 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภาระหนี้สิน และมีการให้ระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานในระดับมาก จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8

อาชีพทำนา มีความสัมพันธ์กับระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริม เนื่องจากค่า Contingency Coefficient เท่ากับ 0.174 และค่า Approx. Sig 0.020<0.05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ทำนา และมีการให้ระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานในระดับมาก จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0

อาชีพรับจ้างทั่วไป มีความสัมพันธ์กับระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริม เนื่องจากค่า Contingency Coefficient เท่ากับ 0.251 และค่า Approx. Sig 0.000<0.05 โดยกลุ่มตัวอย่างทำอาชีพรับจ้างทั่วไป และมีการให้ระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานในระดับปานกลาง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9

อาชีพค้าขาย มีความสัมพันธ์กับระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริม เนื่องจากค่า Contingency Coefficient เท่ากับ 0.280 และค่า Approx. Sig 0.000<0.05 โดยกลุ่มตัวอย่างทำอาชีพค้าขาย และมีการให้ระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานในระดับมากที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5

อาชีพอื่นๆ มีความสัมพันธ์กับระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริม เนื่องจากค่า Contingency Coefficient เท่ากับ 0.190 และค่า Approx. Sig 0.007<0.05 โดยกลุ่มตัวอย่างทำอาชีพอื่นๆ และมีการให้ระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานในระดับปานกลาง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ปัญหาและความสามารถในการแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพเสริมมีความสัมพันธ์ต่อระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริมของชาวไร่อ้อย

จากตารางที่ 1 การวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยเชิงพหุ พบว่า แนวทางแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการอาชีพเสริม ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านบุคคล ที่ด้านวัตถุดิบ (ปัจจัยการผลิต) และด้านบริหารจัดการ มีความสัมพันธ์กับระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริม ดังตาราง ด้วยระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวสามารถอธิบายความสัมพันธ์กับตัวแปรตามคือ ระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริมเพียงร้อยละ 47.9 ส่วนอีกร้อยละ 52.1 สมการถดถอยเชิงพหุไม่สามารถอธิบายได้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาศึกษา

จากตารางที่ 2 การวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยเชิงพหุ พบว่า แนวทางแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการอาชีพเสริม ได้แก่ ด้านบุคคล ด้านวัตถุดิบ(ปัจจัยการผลิต) และด้านบริหารจัดการ มีความสัมพันธ์กับระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริมในด้านการเงิน ดังตาราง ด้วยระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวสามารถอธิบายความสัมพันธ์กับตัวแปรตามคือ ระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริมเพียงร้อยละ 39.7

ตารางที่ 1 ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการอาชีพเสริมที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริม

การบริหารงานอาชีพเสริม	B	SE B	Beta	t	Sig t
แนวทางแก้ไขปัญหาด้านการเงิน	-0.490	0.248	-0.108	-1.978	0.049
แนวทางแก้ไขปัญหาด้านบุคคล	1.773	0.315	0.397	5.623	0.000
แนวทางแก้ไขปัญหาด้านวัตถุดิบ(ปัจจัยการผลิต)	0.691	0.262	0.192	2.635	0.009
แนวทางแก้ไขปัญหาด้านบริหารจัดการ	1.303	0.276	0.260	4.715	0.000

R Square = 0.479 Sig = 0.049

ตารางที่ 2 ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการอาชีพเสริมที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับการให้
ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริมในด้านการเงิน

การบริหารงานอาชีพเสริม (ด้านการเงิน)	B	SE B	Beta	t	Sig t
แนวทางแก้ไขปัญหาด้านบุคคล	0.272	0.078	0.260	3.506	0.001
แนวทางแก้ไขปัญหาด้านวัตถุดิบ(ปัจจัยการผลิต)	0.159	0.064	0.189	2.483	0.014
แนวทางแก้ไขปัญหาด้านบริหารจัดการ	0.297	0.069	0.253	4.283	0.000

R Square = 0.397 Sig = 0.034

ตารางที่ 3 ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการอาชีพเสริมที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับการให้
ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริมในด้านบุคคล

การบริหารงานอาชีพเสริม (ด้านบุคคล)	B	SE B	Beta	t	Sig t
ปัญหาด้านบุคคล	-0.069	0.028	-0.107	-2.448	0.015
แนวทางแก้ไขปัญหาด้านบุคคล	0.409	0.069	0.418	5.906	0.000
แนวทางแก้ไขปัญหาด้านวัตถุดิบ (ปัจจัยการผลิต)	0.205	0.056	0.261	3.684	0.000

R Square = 0.414 Sig = 0.000

ตารางที่ 4 ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการอาชีพเสริมที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับการให้
ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริมในด้านวัตถุดิบ (ปัจจัยการผลิต)

การบริหารงานอาชีพเสริม ด้านวัตถุดิบ (ปัจจัยการผลิต)	B	SE B	Beta	t	Sig t
อายุ	0.050	0.020	0.114	2.573	0.011
แนวทางแก้ไขปัญหาด้านบุคคล	0.513	0.062	0.462	8.293	0.000
แนวทางแก้ไขปัญหาด้านบริหารจัดการ	0.280	0.070	0.224	4.024	0.000

R Square = 0.406 Sig = 0.033

ตารางที่ 5 ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการอาชีพเสริมที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับการให้
ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริมในด้านการจัดการ

การบริหารงานอาชีพเสริม (ด้านการจัดการ)	B	SE B	Beta	t	Sig t
อายุ	0.073	0.035	0.096	2.083	0.038
แนวทางแก้ไขปัญหาด้านการเงิน	-0.264	0.115	-0.135	-2.298	0.022
แนวทางแก้ไขปัญหาด้านบุคคล	0.794	0.125	0.415	6.351	0.000
แนวทางแก้ไขปัญหาด้านบริหารจัดการ	0.698	0.127	0.324	5.479	0.000

R Square = 0.352 Sig = 0.038

จากตารางที่ 3 การวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยเชิงพหุ พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการอาชีพเสริมใน
ด้านบุคคล และแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการบริหารจัดการอาชีพเสริม ได้แก่ ด้านบุคคล ด้านวัตถุดิบ (ปัจจัยการผลิต)

ผลิต) มีความสัมพันธ์กับระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริมในด้านบุคคล ดังตาราง ด้วยระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวสามารถอธิบายความสัมพันธ์กับตัวแปรตามคือ ระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริมเพียงร้อยละ 41.7

จากตารางที่ 4 การวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยเชิงพหุ พบว่า อายุ และแนวทางแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการอาชีพเสริม ได้แก่ ด้านบุคคล ด้านบริหารจัดการ มีความสัมพันธ์กับระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริมในด้านวัตถุดิบ (ปัจจัยการผลิต) ดังตาราง ด้วยระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวสามารถอธิบายความสัมพันธ์กับตัวแปรตามคือ ระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริมเพียงร้อยละ 40.6

จากตารางที่ 5 การวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยเชิงพหุ พบว่า อายุ และแนวทางแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการอาชีพเสริม ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านบุคคล ด้านบริหารจัดการ มีความสัมพันธ์กับระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริมในด้านบริหารจัดการ ดังตาราง ด้วยระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวสามารถอธิบายความสัมพันธ์กับตัวแปรตามคือ ระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริมเพียงร้อยละ 35.2

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การบริหารจัดการอาชีพเสริมด้านการเงิน

และบัญชี พบว่า ในเรื่องเงินทุนในการประกอบอาชีพเสริมส่วนใหญ่ใช้เงินทุนส่วนตัวมาลงทุนในการประกอบอาชีพเสริม และมีการกู้ยืมมาจากแหล่งอื่นเป็นบางส่วน ขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนตัวและฐานะของแต่ละบุคคล โดยใช้เงินทุนส่วนตัวและการกู้ยืมในการหมุนเวียนในการประกอบอาชีพเสริมตลอดจนกว่าได้เงินทุนคืน เช่น การลงทุนทำนาที่ใช้เวลาในการทำงานถึง 3-4 เดือน จนกว่าจะสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ในระหว่างนี้เจ้าของอาจใช้เงินในส่วนนี้มาช่วยในการหมุนเวียนค่าใช้จ่ายจนกระทั่งสามารถมีรายได้จากการขายผลผลิตเข้ามา พอเริ่มมีรายได้เพียงพอ ก็จะมีเงินหมุนเวียนครั้งต่อไป และพบว่าส่วนใหญ่รายได้จากการประกอบอาชีพเสริมมีรายได้เพียงพอต่อการใช้จ่ายในแต่ละเดือน ที่ไม่ต้องมีการกู้ยืมเงินมาจากแหล่งอื่นเพื่อลงทุนในการประกอบอาชีพในครั้งต่อไป ส่วนในเรื่องด้านการจัดสรรการเงิน พบว่าส่วนใหญ่มีการแบ่งการใช้จ่ายเป็นส่วนๆ ได้แก่ ค่าครองชีพ หนี้สิน ค่ารักษาพยาบาล และค่าวัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพเสริมในครั้งต่อไป เพื่อจ่ายสะดวกต่อการใช้จ่าย ส่วนใหญ่มีการจัดบันทึกค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนหรือการลงทุนในแต่ละคราว แต่บางรายไม่ได้มีการจัดบันทึกเพียงแคร์ับรู้ค่าใช้จ่ายเพียงอย่างเดียว และยังมีการวางแผนทางการเงินในอนาคตไว้อย่างชัดเจนในเรื่องของการฝากออมเงิน การซื้อที่ดิน และซื้อสลากออมทรัพย์

การบริหารจัดการอาชีพเสริมด้านบุคคล พบว่า อาชีพเสริมในธุรกิจส่วนตัว (รถแม่โคโคร), ทำนา และทำไร่ (ถั่วและมันสำปะหลัง) เป็นอาชีพที่ไม่สามารถทำคนเดียวได้ต้องมีการจ้างลูกจ้างมาช่วยดูแล ในอาชีพเสริมเนื่องจากการช่วงเวลาดูแลงานเป็นช่วงที่ตรงกับการดูแลไร่อ้อย ซึ่งในการเลือกลูกจ้างต้องมีการดูคุณสมบัติที่เหมาะสมกับงาน โดยเน้นความมีประสบการณ์ ชำนาญงาน และมีความรับผิดชอบในหน้าที่ รวมถึงมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงและมีความขยัน ส่วนใหญ่ในการแบ่งหน้าที่ของลูกจ้างจะมีการแบ่งหน้าที่ตามความสามารถของแต่ละบุคคล และตามความเหมาะสมของงานแต่ละส่วน และในบางอาชีพ เช่น ค่าขาย เลี้ยงสัตว์ ที่ไม่ได้มีการจ้างลูกน้อง จะมีการแบ่งหน้าที่กันภายในครอบครัวที่มาช่วยกันดูในส่วนอาชีพเสริม ในระหว่างเวลาที่เจ้าของทำงานในอาชีพหลัก

การบริหารจัดการอาชีพเสริมด้านการผลิต พบว่า ในกระบวนการเพาะปลูกผลผลิตหรือสินค้าในแต่ละอาชีพจะมีกระบวนการที่แตกต่างกันไปในด้านารดูแลผลผลิตของแต่ละประเภท ส่วนใหญ่ที่มีแนวทางเหมือนกันคือการคำนวณต้นทุน พื้นที่ และแรงงานในการผลิต มีการบริหารคำนวณต้นทุนในการลงทุนในแต่ละอาชีพ รวมถึงการจ้างลูกจ้าง และการจัดสรรพื้นที่ของการเพาะปลูกหรือผลผลิตให้ออกมาพอดี อีกทั้งส่วนใหญ่คำนึงถึงคุณภาพ

ของการเพาะปลูกและการผลิต ที่เน้นไปในด้านคุณภาพของผลผลิต ตั้งแต่ การเลือกเมล็ดพันธุ์ของพืช หรือพื้นที่ ที่ต้องรับเหมาดินต่างๆ เพื่อให้มีผลผลิตหรืองานเหมาะสมออกมาได้ตามความต้องการของผู้ซื้อและผู้จ้าง

การบริหารจัดการอาชีพเสริมด้านการบริหาร พบว่า ส่วนใหญ่มีการวางแผนในการประกอบอาชีพที่เพิ่มเติมจากเดิม คือ มีการขยายกิจการ ขยายพื้นที่ในการเพาะปลูก และทำอาชีพอื่นๆเพิ่มเติม และในการแบ่งงานการรับผิดชอบส่วนใหญ่จะมีการแบ่งงานในการดูแลกันอย่างชัดเจนทั้งหน้าที่ของตนเอง คนภายในครอบครัว และในส่วนของลูกจ้าง เรื่องการแบ่งเวลาในการบริหารจัดการทั้งในอาชีพและอาชีพหลัก พบว่าส่วนใหญ่มีการบริหารจัดการเวลาได้เป็นอย่างดี โดยเจ้าของมีการแบ่งงานตามช่วงเวลาหรือตามความสะดวกของแต่ละงานไป เช่น ช่วงเช้าไปดูแลนา ช่วงบ่ายไปทำงานในไร่อ้อย และอาจจะมีการมอบงานให้ลูกจ้างดูแลบางในส่วน

การบริหารจัดการอาชีพเสริมด้านการตลาด พบว่า อาชีพเสริมแต่ละประเภทจะมีช่องทางจำหน่ายที่แตกต่างตามบริบทของอาชีพ เช่น ธุรกิจส่วนตัว จะมีการติดต่องานทางโทรศัพท์ และทางสื่อออนไลน์เป็นบางส่วน การเพาะปลูก จะการที่เกษตรกรไปขายเองตามโรงสี ลานรับซื้อต่างๆ และในส่วนค้าขาย และเลี้ยงสัตว์ เป็นการขายหรือจำหน่ายที่หน้าร้าน โดยในอาชีพส่วนใหญ่จะมีการทำการตลาดโดยเป็นบอกปากต่อปาก และส่วนในเรื่องความแตกต่างของผลผลิตหรือสินค้า มีการเน้นเรื่องคุณภาพของผลผลิตหรือสินค้า การใส่ในรายละเอียดในการดูแล รวมถึงการสร้างจุดขายหรือจุดเด่นให้กับเรา เพื่อสร้างความแตกต่างของผลผลิตหรือสินค้า ในผู้ประกอบการอาชีพที่เหมือนกัน

อภิปรายผล

จากสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่าข้อมูลส่วนบุคคลของชาวไร่อ้อยมีความสัมพันธ์ต่อระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริมของชาวไร่อ้อย จากสมมติฐานการวิจัย พบว่า เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, รายได้ครัวเรือน, ภาระหนี้สิน, จำนวนหนี้สิน และอาชีพเสริม ได้แก่ การทำนา การรับจ้างทั่วไป ค้าขาย และอาชีพอื่นๆ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารจัดการในอาชีพนั้นต้องมีความรู้ความเข้าใจในงาน และในการบริหารจัดการงานในแต่ละด้าน เพื่อให้ผลงานหรืองานออกมามีผลลัพธ์ที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยพัชร ทรัพย์แยม (2558) เรื่องการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคล ลักษณะความเป็นผู้นำ และความผูกพันต่อองค์กร ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน พบว่า ด้านเพศ ด้านระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อการบริหารงานและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของการทำงาน และด้านสถานภาพ, รายจ่ายหลักครัวเรือน และอาชีพเสริม ได้แก่ ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ การประมง และธุรกิจส่วนตัว โดยภาพรวมไม่มีความสัมพันธ์กับสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่าปัญหาและความสามารถในการแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพเสริมมีความสัมพันธ์ต่อระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริมของชาวไร่อ้อยจากสมมติฐาน พบว่า ปัญหาในด้านบุคคลมีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญในการบริหารงานบุคคล แนวทางแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการอาชีพเสริมในด้านการเงิน ด้านบุคคล ด้านวัตถุดิบ(อุปกรณ์) และด้านบริหารจัดการมีความสัมพันธ์ต่อระดับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริม และแนวทางแก้ไขปัญหาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการเงินมีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริมในการบริหารจัดการ ด้านบุคคลมีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริมในด้านการเงิน, บุคคล, วัตถุดิบ(อุปกรณ์) และการบริหารจัดการ ด้านวัตถุดิบ(อุปกรณ์) มีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริมในด้านการเงิน และบุคคล ส่วนแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการบริหารจัดการมีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญในการบริหารงานอาชีพเสริมในการเงิน, วัตถุดิบ (อุปกรณ์) และการบริหารจัดการ แสดงให้เห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในการประกอบอาชีพเสริมมีผลต่อความสามารถในการแก้ไขปัญหา และการให้ความสำคัญในการบริหารจัดการงานในอาชีพเป็นอย่างมากของแต่ละด้านในการบริหารงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภรณ์ บุญยั้ง (2559) เรื่องการบริหารจัดการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงาน

ก่อสร้างกับปัญหาธุรกิจก่อสร้าง พบว่าอยู่ในระดับที่ปานกลาง และผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากกับการบริหารจัดการงาน

เมื่อชาวไร่อ้อยมีการประกอบอาชีพเสริมแล้ว การบริหารจัดการอาชีพเสริมเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยสนใจ จากการศึกษาพบว่าการบริหารจัดการอาชีพเสริมประกอบด้วย ด้านการเงินและบัญชี ด้านบุคคล ด้านการผลิต ด้านบริหาร และด้านการตลาด มีความแตกต่างกันในแต่ละอาชีพ ดังนี้

ในด้านการเงินและบัญชีในแต่ละอาชีพต้องมีเงินทุนการใช้เงินทุนส่วนตัวจากการประกอบอาชีพหลัก และการกู้ยืมบางส่วน เพื่อเพียงพอต่อการลงทุนในการประกอบอาชีพซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อิศราพันธ์ ชูชุกิ (2548) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลให้พนักงานสถานประกอบการเอกชนทำอาชีพเสริม พบว่า ที่มาของแหล่งเงินทุนของกรณีศึกษา คือ การเก็บเงินจากการทำ อาชีพหลัก และหมุนเงินโดยการขายของจากครั้งที่แล้ว โดยในลงทุนทุกครั้งมีการบันทึกรายรับรายจ่ายไว้เป็นบางส่วนแต่ไม่ได้มีการทำการบันทึกรายรับรายจ่ายแบบตามฉบับบัญชีครัวเรือน แต่ไม่ได้เป็นปัญหาต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เพราะรายได้ที่ได้จากอาชีพเสริมมีรายได้เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว และมีเหลือฝากเก็บออมไว้บางส่วน ส่วนด้านบุคคลในการประกอบอาชีพเสริมในการเพาะปลูก และการรับเหมา เป็นอาชีพที่ต้องมีการจ้างลูกจ้างหรือบุคคลอื่นๆ เพื่อช่วยในการดำเนินงานของอาชีพ การที่จะสามารถประกอบอาชีพสำเร็จไปได้ด้วยดีต้องมีลูกจ้างที่ดี โดยคุณสมบัติในการทำงานต้องมีความเหมาะสมกับงาน เพราะจะส่งผลถึงในด้านกระบวนการผลิตต่างๆ ที่ลูกจ้างจะเป็นสิ่งสำคัญในการดูแลขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการเพาะปลูก ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดด้านการทำไร่อ้อย ของ (สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย 2555) ที่ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทุกๆ ปัจจัย การผลิตให้มีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งหากบกพร่องจะส่งผลให้ประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพของผลผลิตลดลงตามไปด้วย โดยให้ความสำคัญแก่ บุคลากร ที่ดินที่เหมาะสม

สิ่งที่เหมือนกันของแต่ละอาชีพ คือ การบริหารจัดการ เช่น การจัดการเวลาของการทำอาชีพที่ไม่แตกต่างกัน ชาวไร่อ้อยทุกคนจะใช้ว่างจากการทำงานอาชีพหลักในบางช่วงเวลา ทำให้การดูแลไม่มีผลกระทบต่องานในไร่อ้อย สอดคล้องกับอุไร คำสวาสดี (2541) เรื่องการประกอบอาชีพเสริมของข้าราชการตำรวจ ศึกษาเฉพาะกรณีตำรวจภูธรจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การทำอาชีพเสริมมีผลกระทบต่อบางในการปฏิบัติงานไม่เต็มหน้าที่ แต่ก็ไม่สร้างความเสียหายให้กับหน้าที่ เนื่องจากมีการแบ่งเวลาได้

บรรณานุกรม (Bibliography)

- กัลยพัชร ทรัพย์แย้ม (2558) เรื่องการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคล ลักษณะความเป็นผู้นำ และความผูกพันต่อองค์กร ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน กรณีศึกษาพนักงานปฏิบัติการบริษัทเอกชนในเขต
จิราภรณ์ บุญยิ่ง. (2559). การบริหารจัดการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด. วิจัยราชภัฏ
พระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. ปีที่ 11 : 136-148
- ดุขฎี นรศาศวัต. (2560). การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ.
- ถนัด เดชทรัพย์. (2550). การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม
จังหวัดสุโขทัย ตามหลักธรรมาภิบาล. ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
และพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ประสพโชค อินเียม. (2551). กลยุทธ์การบริหารจัดการด้านการเงินและบัญชีของกลุ่มพืชไร่หมากวันตำบล
หมากวัน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. การศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัย
การปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปณฎฎารีย์ กิ่งวงศา. (2553). การประกอบอาชีพเสริมในภาคเกษตรกรรมของข้าราชการครูระดับประถมศึกษา:
กรณีศึกษา กลุ่มลำปลายมาศ 8 ตำบลเมืองแฝก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์. การศึกษาตาม

หลักสูตรพัฒนาแรงงานและสวัสดิการมหาดำเนินการ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พลอยทิพย์ หัสดีพันธุ์ และ รุจ ศิริสัญลักษณ์. (2560). การประกอบอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ของแม่บ้านเกษตรกร อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน. *แก่นเกษตร*. หน้า 1490-1496

ภัชชาวดี ครุฑธา. (2559). แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยการประกอบอาชีพเสริมของพนักงานโรงพยาบาลราชบุรี. *ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาดำเนินการ* วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.

มหาดำเนินการ แขนงวิชาส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วิรัช สงวนวงศ์วาน. (2547). การจัดการและพฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.

อิสราพันธ์ ชูชุกิ. (2548). ปัจจัยที่ส่งผลให้พนักงานสถานประกอบการเอกชนทำอาชีพเสริม. *วิทยานิพนธ์มหาดำเนินการ*. สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อุไร คำสวาสดี. (2541). การประกอบอาชีพเสริมของข้าราชการตำรวจ ศึกษาเฉพาะกรณีตำรวจภูธรจังหวัดร้อยเอ็ด. *สารนิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาดำเนินการ*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ

Georgina, et al. (2015). *How Business Work* กรุงเทพฯ: บริษัทดำรง พินคูน จำกัด.

กรุงเทพมหานคร. *บริหารธุรกิจมหาดำเนินการ* มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.